

Anbi-verantwoording Stichting Chain Foundation - verslag 2025

Stichting Chain Foundation – *Cultural heritage activities and institutes network*.
Fiscaal nummer-VAT: NL852374902B01

Contactgegevens

Vincent van Goghstraat 102,
1072 KW Amsterdam,
Nederland

IBAN: NL10 TRIO 2024 2918 21

foundation@chain.eu

Websites en activiteiten

<https://chain.eu>

<https://compreu.eu>

<https://europeantrainingproviders.eu>

<https://ilfas.eu>

<https://poetryprintingproject.eu>

<https://bordersinthemind.eu>

<https://chainonbike.eu>

Bestuur

Fokko Willem Paul Dijkstra, voorzitter

Ana Cristina Gonzalez da Silva Baptista, secretaris

Fahri Mintes, penningmeester

Beleidsplan

De stichting beoogt het bevorderen van educatieve activiteiten rond Europees cultureel erfgoed in meest brede zin. Meer specifiek is de stichting de rechtspersoon waaronder nascholing- cursussen voor leraren worden aangeboden en verzorgd in het kader van het Erasmus+ staff mobility (KA-I) van de Europese Unie.

Op basis van de langdurige ervaring met het EU Erasmus-programme en het resulterende uitgebreide netwerk aan contacten verschuift de activiteit van de stichting meer en meer in de richting van een faciliterende en ondersteunende functie voor andere 'course providers'. De intensieve betrokkenheid bij de EATP (European Association of Training Providers – website: zie boven) was hiervan al een voorbeeld. Cruciaal in dit verband is een beleidswijziging in het Erasmus+ cursus-programma, die in het 2024 verslag al werd aangekondigd. Vanaf 2026 mag een 'provider' alleen cursussen aanbieden in het eigen land van vestiging. Dit staat haaks op de opzet van het chain programma. Om deze reden is gekozen voor een faciliterende rol voor voor andere providers, altijd locale instellingen/personen waarmee sowieso al werd samengewerkt. Deze biden formeel de cursus aan. Chain geeft ondersteuning op het veld van digitale middelen, financiële afhandeling en werving van deelnemers. In deze zin ontwikkelt chain zich tot een 'chain van providers'.

Activiteiten

In het jaar 2025 zijn de volgende cursussen uitgevoerd.

- Amsterdam - between two worlds (March)
- Amsterdam - between two worlds (April)
- The Emperor's New Clothes
- In search of the Sunset: the Azores

Daarnaast werd doorgewerkt aan de voorbereiding van enkele andere cursus-programma's

- *Greek Theatre - a mirror*: een cursus die is voortgekomen uit het Borders in the Mind project. Als in voorgaande jaren trok deze cursus te weinig deelnemers; in het komende jaar zal over de opzet en aantrekkelijkheid verder worden nagedacht. De actualiteit van het programma staat, gezien de hedendaagse geopolitieke ontwikkelingen, buiten kijf.
- In Portugal wordt een nieuwe cursus aangeboden: *Memories of a Raindrop: ecology, well-being and cultural heritage*. Beschrijving: The main aim of this course is promoting knowledge about water conservation, the sustainable freshwater resources management, and the use of new technological possibilities around the world related to water supply, its distribution and medical use. The course will also focus on the water myths, its symbolism and rituals as well as on the role of water in poetry and in folk culture. Economic questions related to water and environmental tourism will also be looked at.
- De cursus '*Prague - a European story*' wordt opnieuw aangeboden. Beschrijving: Prague is a centrally located European city, a meeting point of many influences. In various periods the city was a focus of fundamental developments: the Great Migrations, the Holy Roman Empire, the early Reformation and the Thirty Years War, the Industrial Revolution and the 19th c. Romantic-Nationalist Revival, WWI and the break-down and division of the multi-national Austrian-Hungarian Empire, the rise and expansion of National Socialism in Europe leading to WWII, with the Sovjet Domination and Iron Curtain as its aftermath. The attempts to humanise this system in the Prague Spring and - later - successful Velvet Revolution. Walking around in Prague offers a permanent encounter with such developments. Endless are the architectural, literary and visual art traces left behind by the people involved. In this course we will bring these witnesses to life and make them speak in theatre and songs, in their own words as well as texts inspired by them, but created by ourselves. This way we will perform A European Story on the stage of this City of Hundred Spires.
- Verder wordt een nieuwe cursus in Italië aangeboden: Francesco - On The Road To Assisi'. Beschrijving: A journey through the landscapes and stories of Umbria, Italy, centred on the city of Assisi. Drawing inspiration from The Little Flowers of St. Francis of Assisi — reimagined through original songs — participants explore themes of inclusivity, environmental awareness, and community through music, drama, and storytelling. At its heart, Francesco – On The Road to Assisi is about connection: discovering how we can engage with place, history, and the natural world, and how shared creative experience can inspire empathy and awareness.
- Tenslotte wordt de cursus *We are what we eat - food and/as cultural heritage* opnieuw aangeboden. Beschrijving: Food is one of the most fundamental elements in our lives. In this course we will study and experience multiple aspects: nature and landscape, agriculture and fishery, technology and architecture, environmental issues, health and (traditional) recipes etcetera. The course will take place in Cilento, Italy. In this region the scholar Ancel Keys defined his fundamental theories about the mediterranean diet, which in 2010 was recognised as Unesco immaterial world heritage.

Meer informatie over het cursus-programma is te vinden via de website <https://chain.eu>.

Overige activiteiten

- Naast en in verband met het cursusprogramma blijft de stichting een centrale rol spelen in het opzetten van samenwerking tussen Europese cursus-aanbieders (EATP - European Association of Training Providers).
- In 2025 is ook verder door gewerkt aan een systematisering van het resultaat van meer 20 jaar materiaal ontwikkeling door organisatoren en deelnemers. Hiertoe is de website verbeterd en gestroomlijnd. Doel hiervan is de betere toegankelijk van het materiaal. Hierbij past het initiatief om de functionaliteit van de chain website bruikbaar te maken voor met chain verbonden, maar daarvan onafhankelijke Erasmus Key Action 2 projecten.
- Mogelijk zal de chain foundation de komende tijd ook een meer actieve rol spelen in ILFAS (International League of Fine Art Schools – de voorzitten van chain is secretaris binnen Ifas) – binnen deze stichting wordt gewerkt aan een museum waarin Europese en Aziatische (beeldende) kunst elkaar ontmoeten: WE Museum West-East Museum – <http://wemuseum.eu>). De bijdrage van chain kan bestaan in het aanbieden van cursussen of cursusedagen binnen een breder programma.

Evaluatie

Vanaf begin 2022 wordt iedere cursus geëvalueerd via een eigen, on-line en anoniem instrument. De uitkomsten hiervan zijn publiek. De uitkomsten over 2025 zijn weer overweldigend positief (vrijwel alle cursus krijg een bijna maximale score).

(<https://chain.eu> > courses > course evaluations)

Erasmus+ algemeen

Het jaar 2020 was het laatste jaar van de periode met de nieuwe Erasmus+ structuur. De problematiek rond de kwaliteitsbewaking van de cursussen is nog steeds niet opgelost. Dit is zeker ook een aandachtspunt van de instanties die binnen de Europese Commissie verantwoordelijk zijn voor dit programma. De hierboven vermelde beleidswijziging dat een provider alleen cursussen in het eigen land aan kan bieden is hiervan een – overigens niet erg geslaagd – uitvloeisel.

Men heeft in dit verband de *European Association of Training Providers* (EATP) - waarvan chain het secretariaat voert - als gesprekspartner aanvaard.

In de nieuwe programma-structuur is de mogelijkheid van *accreditatie* ingevoerd: een school of overkoepelende instelling kan voor een volledige budget periode (7 jaar) een dergelijke status krijgen. De aanvraag van subsidies voor cursussen wordt dan een formaliteit. Feitelijk komt dit erop neer dat dergelijke instellingen een soort onder-aannemer van een nationaal agentschap worden. Al valt hier wel iets voor te zeggen, een probleem is dat de subsidie- verlening hiermee meer en meer verwijderd raakt van de individuele leraar en het daarmee samenhangende 'ownership'.

Positieve ontwikkeling is dat aan het einde van 2023 de technische catalogus-problemen lijkt te zijn opgelost. Als lid van de 'focus-groep' heeft chain hier mogelijk een rol in gespeeld. Providers, zoals chain, kunnen weer cursussen invoeren. Een groot probleem blijft het vrijwel eindeloze aanbod van cursussen.

Vanzelfsprekend is het voor providers, zoals chain, van cruciaal belang om structurele banden met boven beschreven geaccrediteerde instellingen te onderhouden. Dit lijkt redelijk te lukken.

Hier komt bij dat:

- Het (algemene) cursus-aanbod zeer sterk is uitgebreid en onderdeel wordt van een marketing-geladen ondernemers-cultuur. De optimistische verwachtingen rond de kwaliteitsopbrengst van dergelijk vrij ondernemerschap beginnen – terecht – meer en meer ter discussie te staan.

- De centrale catalogus – de 'Gateway' verbonden met 'E-twinning' – meer en meer ingewikkeld en minder en minder toegankelijk lijkt te worden.

Nieuw aanbod

Als reeds vermeld in het beleidsplan is in de loop van 2023 en 2024 gewerkt aan enkele nieuwe programma's. Daarnaast vindt de belangrijke ontwikkeling plaats dat cursusprogramma's steeds meer verzorgd worden door trainers van buiten het stichtingsbestuur. Met het oog op de structurele continuering van de Chain foundation is dit een cruciale ontwikkeling. Het blijkt nu dat dergelijke trainers ook met eigen, veelbelovende cursus-ideeën komen. De hierboven aangeduide faciliterende rol van de chain foundation speelt hier op in.

Toegankelijkheid chain database

Na ruim vijf en twintig jaar chain cursussen en gerelateerde projecten is een uitgebreide database aan materiaal opgebouwd. Dit materiaal is vanzelfsprekend cursus-georiënteerd en daardoor als geheel niet altijd eenvoudig toegankelijk.

Om deze reden is het afgelopen jaar, 2025, opnieuw veel werk gestopt in het beter toegankelijk en hanteerbaar maken van dit materiaal, mede op basis van relatief nieuwe technieken (met name ajax and jquery).

Deze ontwikkeling is gekoppeld aan een veel beter gebruik van de *open street map technologie*. Naast de chain website is een en ander gecombineerd met een aparte websites op de titel '*Comprehending Europe*' en het nieuwe '*Poetry Printing Project*', in samenwerking met het *Printing Art Museum* in Cyprus en enkele andere instellingen. De kaart-techniek is vanzelfsprekend bijzonder waardevol m.b.t. het fiets-project *Chain on Bike*.

Tenslotte is verder gegaan met de combinatie van de chain site met een Mastodon account. Hier worden met enige regelmaat zogenaamd '*featured articles*' uit de database getoond.

In het algemeen past het bovenstaande in een bredere poging van de Chain Foundation om het gebruik van niet-commerciële, open-source en 'gedecentraliseerde' media te gebruiken en het gebruik zo veel mogelijk te stimuleren in het (Europees) onderwijs. Dit betreft de basis technologie (php/MariaDB in combinatie met javascript) en daarnaast signal (ipv het facebook-gebonden WhatsApp), OSM (in plaats het google gebonden google maps) en Mastodon (ipv verschillende 'social media' en met name twitter/X). Het reële resultaat hiervan is niet overweldigend. Signal wordt bijvoorbeeld intensief gebruikt binnen het kader van een cursus, maar het brengt mensen niet tot een algehele overstap. Het lijkt evenwel van belang dat cursus-deelnemers in ieder geval kennis maken met dit soort software. Met name gezien de huidige geo-politieke ontwikkelingen is het ongetwijfeld van belang om binnen de EU het gebruik van software die niet wordt gedomineerd door de VS 'big tech' bedrijven. Het onderwijs, en daarbinnen chain kan hier een cruciale rol spelen.

Projecten

De Chain Foundation is partner in drie projecten: (1) *Borders in the Mind*, (2) *Poetry Printing Project* en (3) de *International League of Fine Arts Schools*.

In het *Poetry Printing Project* worden gedichten uit verschillende Europese taalgebieden uitgedrukt in drukunst. Het project behelst vooralsnog een samenwerking tussen enerzijds de *Hambis Printing School and Museum* (Cyprus) en de *Chain Foundation*.

Vanaf oktober 2019 tot februari 2020 heeft een eerste tentoonstelling van producten binnen dit project (verschillende technieken) plaats gevonden op Cyprus.

In de afgelopen jaren is intensief verder gewerkt aan enkele prenten binnen het *Grafisch Centrum Groningen*. De mogelijkheid bestaat om in de toekomst hieraan aan cursus te koppelen (in relatie met het hieronder genoemde punt).

Via deelname, door de voorzitter, in het bestuur van de *International League of Fine Arts Schools* (ILFAS) is de Chain Foundation betrokken bij het initiatief om een internationale cursus/conferentie rond skill-based art op te zetten. Binnen deze context is het plan ontwikkeld om een (voorlopig digitaal) *Centre for Visual Arts* op te richten (als equivalent van het genoemde *Centre of Performing Arts*). Als hierboven al aangegeven wordt binnen Ilfas eveneens gewerkt aan een nieuw museum rond de ontmoeting van Europese en Aziatische beelden kunst (West-East – wemuseum)

Beloningsbeleid

Ieder cursusprogramma wordt uitgevoerd in samenwerking met lokale organisatoren/trainers. Deze ontvangen (gezamenlijk) een deel (70%) van de cursusopbrengst na aftrek van alle kosten. De kosten betreffen in sommige gevallen ook betalen van externe deskundigen, zoals gidsen en een (theater-)regisseur. De rest van de opbrengst (30%) gaat naar het fonds van de stichting ter bestrijding van algemene kosten en investeringskosten in verband met het voorbereiden van nieuwe programma's. De bestuurders zijn ook actief als trainers, maar ontvangen hiervoor geen beloning.

Alleen hun werkelijk gemaakte kosten worden vergoed in combinatie met een - beperkte - vacatie- vergoeding. Indien een bestuurslid ook als trainer deelneemt, gaat zijn of haar deel van de 'organisatie payment' ook naar de stichting. In de opbouwfase van een programma kan de volledige opbrengst van een programma naar de lokale organisatoren gaan. Vanuit de stichting kan die gezien worden als een investering.

Boekhouding

Vanaf 2015 wordt gewerkt met een in de chain website geïntegreerd boekhoudprogramma. Dit programma is verder ontwikkeld met het oog op de verzelfstandiging van afzonderlijke cursussen.

Tot juli 2014 viel het chain programma onder de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL-ECNO). Deze instelling was vanzelfsprekend ook eindverantwoordelijk voor het financieel beheer. In de aansluitende periode was de voorzitter van de stichting vrijwel altijd betrokken bij een cursus en zodoende ook belast met dit beheer. Met het oog op de toekomst is een praktische aanvulling op de website gemaakt.

Essentieel element hierin is dat iedere cursus apart beheerd kan worden door een organisator. Hiermee wordt gewerkt met het oog op de situatie dat de voorzitter alleen nog op afstand bij die cursussen betrokken zal zijn.

Overdracht

Met het oog op de toekomst zal de centrale rol van de stichtingsvoorzitter, Fokko Dijkstra, steeds verder beperkt worden. Er wordt intensief gewerkt aan het inwerken van mogelijke opvolgers. Deze in 2017 ingezette ontwikkeling is verder gerealiseerd in de navolgende jaren en lijkt veelbelovend voor de komende jaren. Het (Key Action 2) project *Borders in the Mind* (zie boven) bood de mogelijkheid om staff members te betrekken bij de uitvoering. Helaas verhinderde de corona crisis ook het verder uitvoeren van deze mogelijkheid. In deze richting wordt begin 2026 verder gewerkt. Een probleem is vanzelfsprekend dat de lokale organisatoren het arbeid-intensieve chain werk naast hun normale baan moeten doen. Dit blijkt niet altijd even eenvoudig.

De rol van de voorzitter is zo steeds meer komen te liggen in de sfeer van netwerkvorming, algemeen financieel beheer, ict-ondersteuning en het ontwikkelen van ideeën voor nieuwe cursussen en programma.

Kantoorruimte

Vanaf eind 2015 heeft de stichting voor een periode van steeds vijf jaar kantoorruimte, annex gastenverblijf, gehuurd in Amsterdam. Deze mogelijkheid ontstond door een gift. In overleg met de belastingdienst is hierop de anbi-regeling van toepassing. Dit blijkt een goede beslissing geweest, zowel met het oog op de reismogelijkheden van en naar cursus-locaties als wat betreft het onderkomen voor gasten in verband met overleg en vergaderingen en voor (een deel van) deelnemers voor de cursus in Amsterdam.

Bovendien is rond deze laatste cursus een goede band met de nabij gelegen Vredeskerk ontstaan. Deze stelde uitstekende trainingsruimte ter beschikking.

De goede ervaringen van de voorgaande jaren leverden al met al voldoende motief om de huur-overeenkomst voort te zetten, ook na het verlopen van de eerste 5-jarige anbi-periode.

Doelstelling

De stichting heeft als doel het bevorderen van educatieve activiteiten rond Europees cultureel erfgoed in meest brede zin.

Financieel verslag

Onderstaand overzicht geeft de inkomsten en uitgaven over 2025. De inkomstenkant laat ook zien dat continuïteit alleen gegarandeerd kan worden door de onbetaalde inzet van de coördinator/het bestuur. Anderzijds loopt de zaak aardig gezien het non-profit karakter van de stichting. Een 'structurele' toekomst vraagt evenwel aanvullende inkomsten via meer deelnemers en eventuele betrokkenheid bij KA-2 of, zo mogelijk, betrokkenheid bij *Horizon* projecten.

Aan de kostenkant bestaan de uitgaven voor verreweg het grootste deel uit de huur van kantoorruimte en de aanschaf van enige (computer) uitrusting. De afgelopen jaren kon de huur grotendeels gecompenseerd worden door de 'anbi-gerelateerde' gift. Het ziet er naar uit dat deze regeling de komende jaren kan worden voortgezet.

Budget 2025

Courses

Amsterdam - between two worlds (March)	2.557,66
Amsterdam - between two worlds (April)	1.991,87
The Emperor's New Clothes	0,00
In search of the Sunset: the Azores	1.029,01

Total

5.578,54

General

• In		
	Gifts	15.000,00
	Transport from 2024	23.017,28
• Out		
	Equipment	148,95
	Literature	39,90
	Meetings	1.099,20
	Museums	69,00
	Office	20.576,02
	Printing	358,00
	Software	310,00
	Webhosting	358,50

Total general

20.636,25